24e Jaargang nr 6 NOVEMBER-DECEMBER 1949

OOSTVLAAMSCHE ZANTEN

MEDEDELINGEN VAN DE BOND DER OOSTVLAAMSE FOLKLORISTEN

Maatschappij zonder winstbejag

Secretariaat van de Bond :
L. VERLODT, Zalmstraat, 69, Gent.

Alle stortingen te doen op postrekening : 969.46, Bond Oostvl. Folkloristen, Gent.

Redactie van Oostvl. Zanten :
F. VAN ES,
Désiré De Wolfstr., 3, Aalst.

J. VERMEULEN & J. BOES.

Bondsleven.

INHULDIGING VAN DE TENTOONSTELLING « PIJP EN TABAK » EN EERSTE ROKERSPRIJSKAMP IN HET MUSEUM VOOR FOLKLORE TE GENT.

Op de openingsdag van de « Gentse Feesten » van dit jaar, Zaterdag 16 Juli 1949, greep in het « Museum voor Folklore » te Gent de inhuldiging plaats van de tentoonstelling « Pijp en Tabak ».

Onder de aanwezigen, die de opening bijwoonden, noteerden we de heren De Groote en Lammens, schepenen der stad Gent, de heren Prof. Dr P. De Keyser, ere-voorzitter en F. Van Es, voorzitter van de Bond der Oostvl. Folkloristen, de heren Dr O. Van Hauwaert en Vincke, gemeenteraadsleden, de heer J. Boes, conservator van het Museum, de heer Pieters, beheerder van de Bond, de Heer De Muynck, enz., mitsgaders talrijke vertegenwoordigers van de pers.

Schepen Jos Vermeulen als voorzitter van de Beheercommissie van het Museum verwelkomde de dames en heren met volgende toespraak :

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Op 't gevaar af de indruk te verwekken dat zij aan alle genotmiddelen verslaafd zijn en zodoende hun goede naam en faam waarvan, naar ik meen te mogen veronderstellen, zij nog steeds genieten, misschien er bij in te schieten, hebben de Folkloristen het dit jaar toch maar oirbaar geacht nu weer eens een tentoonstelling gewijd aan « Pijp en Tabak » in te richten. Werd, inderdaad, niet verleden jaar bij de inhuldiging van de verzameling uit het stokerijbedrijf Koning Alcohol toch wel enigszins

op het schild verheven en als « vedette » opgesteld, en is ditmaal de nieuwe tentoonstelling niet volledig aan de eredienst van Vrouwe Nicotine gewijd ?

En zo vindt ge hier een uitgebreide reeks van rituele voorwerpen allerhande die door de zeer verspreide, doch gezapige sekte van de Tobaconisten worden gebruikt.

Ik laat in het midden of het aan een late nawerking van heidens atavisme te wijten is of aan een andere oorzaak, dat we er toe kwamen in onze folkloristische Olympos de verering van deze beide afgoden, verpersoonlijkingen van precies toch geen ascetische neigingen, binnen te smokkelen. Maar een feit is het dat het toch niet anders kan of ieder devoot folklorist moet in zijn tempel een kapelleke vinden, waar hij voor deze beide figuren een kaarske kan branden. Hoe zouden we ons toch immers het volle en doorechte volksleven nog kunnen voorstellen zonder een borrelke of een pijpken ?

Maar eens toch was het anders. Ten minste voor wat pijp en tabak betreft, al is die once-upon-a-time nieuwmodische traditie toch in onze gewesten reeds een 350 jaren oud; plus minus van op het laatste kwartaal van de 16e eeuw.

Feitelijk zouden wij deze ceremonie moeten inleiden — nu doen we het maar in de geest — met een woord van dankbaarheid te plengen voor de nagedachtenis en een krans neer te leggen voor de beeltenis van Christoffel Colombus; de tabak immers was, naast dat fameuze ei, één van de zeer interessante nevenprodukten van zijn ontdekkingen; één, dat sindsdien zoveel solaas en opbeuring aan de laborerende mensheid heeft gebracht.

Nog op het einde van de zestiende eeuw was het tabakverbruik hier een zeldzaamheid en een weelde. Men sprak toen van « tabak drinken » of « toeback suypen » ook wel « suyghen ». Van Meteren, de historicus, die het gebruik in Engeland had leren kennen voelt nog de behoefte om aan zijn tijdgenoten uit te leggen hoe men daarbij te werk ging en hoe de Engelsen dat opgerold en uit Amerika ingevoerd kruid verorberden.

« Gedroogd tot poeder », zegt hij, « gebruiken zij het met een zilveren of stenen pijpje, daartoe eigenlijk gemaakt of gebakken, van een vinger lang en waaraan een bakje, een halve hazelnoot groot, dat zij met poeder vullen en ze steken daar het vuur aan met een kool of een kaars en zuigen aan 't ander einde door het hol pijpje de rook daarvan in lijf en mond en, die vol rook hebbende, blazen die wederom de neusgaten uit en dat zolang tot alles uitgebrand is en dat doen zij zo dikwijls het hun goed dunkt en dat noemen zij « elkander een pijp tabak toedrinken » en hebben aldus daartoe — vooral in Engeland — huizen en lieden die leven van tabaksherberg te houden. Vele gebruiken dat alle uren van de dag, vóór en na hun eten, 's morgens en 's avonds laat en deze mensen verlekkeren zo daaraan gelijk de dronkaard aan zijn bier en kunnen zich dat niet ontwennen, zijnde van nature (dat kruid) verwarmende en bedwelmende de hersenen ».

Aanvankelijk was de tabak een medicament in de apothekerijen verkocht, want de Fakulteit was zeer overtuigd van de geneeskrachtige werking van deszelfs kruid.

Doch de moralisten — ook staats- en stadsregeerders — waren van een gans tegenovergestelde mening en sterk tegen het tabaksgebruik gekant. Koning Jacobus de Eerste, van Engeland, schreef o. m. een zeer geleerd, theologisch betoog, namelijk de « Misocapnos » om dit nieuw bederf te bestrijden; de predikanten fulmineerden en de wereldlijke overheden vaardigden scherpe verordeningen uit tegen 't gebruik van « 't soetgeurende kruydt ». Koning Jacobus sprak van niet minder dan alle pijpenrokers op te hangen !

Doch eilaas (maar eigenlijk wat een geluk !) alles bleek vruchteloos en weldra

ging de pijp van de taveerne (waar ze eerst thuis hoorde) naar de huiskamer over en kwam in 't midden van de 17e eeuw met de lange sierlijke goudse pijpen in het salet terecht.

De triomftocht van de tabak onder alle zijn verbruiksvormen : snuif, pruim- en rooktabak, was begonnen. En voor wat deze laatste vorm betreft, dan weer als pijptabak, sigaren en eindelijk de sigaretten.

Dat de regeerders ook mede evolueerden wordt het best gekenmerkt door het feit dat, zoals in Frankrijk, de Staat zelf de verdeling van de tabak in handen nam, toen Colbert het staatsmonopolie invoerde. Het roken was blijkbaar een profijtelijke zonde geworden !

De materiële neerslag, Dames en Heren, van al dit tabaksverbruik vindt u hier uitgestald. O, nog niet derwijze volledig — verre van daar — om erin de ontwikkeling van dit volksgebruik te kunnen volgen; al is het wel onze ambitie ook daar eens te kunnen toe komen. Want dat is juist het nut van dergelijke verzamelingen dat zij het studiemateriaal bijeenbrengen voor historici, ethnologen en sociologen.

Vooral is de tentoonstelling gevormd door het ± 700-tal pijpen uit de verzameling van wijlen kunstschilder Fritz Van den Berghe. Collectie, die wij zo gelukkig zijn geweest enkele weken geleden ons te kunnen aanschaffen, dank zij de gelden ons door de stad ter beschikking gesteld. We menen dat deze verzameling opnieuw een rijke aanwinst voor ons Museum zal blijken te zijn. Want pijpen allerhande zult u hier aantreffen : stenen pijpen, houten pijpen; porseleinen en zelfs glazen pijpen; korte en lange pijpen, zowel Spaanse als Duitse of moffenpijpen; allerhande neuswarmertjes en baardbranderkes, zwart- en bruindoorrookte pijpen door hun bezitters weleer met liefde bekeken en bestreeld. Zonder het monumentale pronkstuk te vergeten dat reeds vroeger in onze verzamelingen prijkte; want wordt Gent nu pas een Schepen Sifferdok rijk, de Schepen Sifferpijp was reeds lang een voornaam bezit van het Museum.

Andere vitrines geven u te zien : reeksen snuifdozen, tabakzakken en sigarenkokers, tabakstoppertjes en pijpekoters, tabakpotten, tondeldozen, tabakskomforen en vuurpotten, kokers voor solferpriemen, enz...

Er werden ons ook ettelijke voorwerpen in bruikleen afgestaan, en daarom is het mij een genoegen Mgr Van den Gheyn, de heer Cornant uit Eekloo, Mev. Famelaer, de heren De Meester, Leon Uytterhaege, die allen het hunne bijdroegen om door hun inzendingen de aantrekkelijkheid der tentoonstelling nog te verhogen, te bedanken.

Een woord van dank gaat evenzeer naar onze conservator de heer Boes, die met zijne gewone kunde en vaardigheid de opstelling van deze voorwerpen wist te verwezenlijken.

Mag ik ten slotte, Dames en Heren, even uwe aandacht vestigen op het geijkte uithangteken dat vroeger aan alle tabakwinkels te vinden was en hier bij de ingang van de tentoonstelling is aangebracht, namelijk de Karotte ?

Het is een spilvormige rol uit twee, door de basis aan mekaar gevoegde kegels gevormd en door banden omringd; de stylisering namelijk van een bundel karotten, vorm waaronder de tabak oorspronkelijk in Europa aanlandde. De traditionele kleur van de karotte is rood met zwarte banden, en meestal heeft ze op de beide uiteinden een vergulde bol.

Laat me nog een paar nadere gegevens verstrekken over de karotten te Gent. In het archief berust een lijst over de Gentse uithangtekens en winkelopschriften in 1905 door de zorgen der politie opgemaakt. Uit deze inventaris zijn vele interessante gegevens over die bij uitstek folkloristische voorwerpen te halen. Wat nu de karotten

betreft, in 1905 waren in Gent 37 tabak- en snuifwinkels die een karotte uitstaken, waarvan de drie vierden, 28 op 37, in 't Noorden van de stad te vinden waren.

In 1944 heb ik zelf een inventaris opgemaakt van wat toen nog aan karotten voorhanden was. Bijna met twee derden waren ze verminderd ! Slechts nog 14 exemplaren in gans de stad, waarvan de helft in 't Noordelijk gedeelte, waren aan te tekenen. En sindsdien zijn er nog verdwenen, o. a. het exemplaar dat hier in 't Museum hangt. Het gaat met de Karotten zoals met het Scheerbekken van de barbiers of de Gaper van de apothekers. Maar de Karotte schijnt van die drie hier bij ons nog het best stand te houden.

Aanvankelijk werden de karotten waarschijnlijk slechts gebruikt door de fabrikanten van snuif, die men hier « karottiers » noemde. En, Dames en Heren, dat wil ik toch even aanstrepen, een werkman in een karottenfabriek dat was eenvoudig een... karottentrekker ! Ook de tafel waaraan hij werkte heette een karottentrekker(1). Terloops wil ik er op wijzen hoe nuttig het is de gewoonste gebruiksvoorwerpen tijdig, wanneer ze nog volop in zwang zijn, te verzamelen. Omdat de Folklore toen nog niet geboren was en men geen oog of begrip had voor zulke zaken, zullen we waarschijnlijk nooit het genoegen hebben een... karottentrekker in ons Museum te kunnen herbergen !

Naast onze tentoonstelling hebben we nog op Zondag, 24 Juli e. k., in dit Museum een rokersprijskamp. Eén van de eigenaardigste folkloristische verschijnselen zijn de rokersmaatschappijen. Gent heeft er verscheidene gehad, o. m. « De Lange Pijpen », « De Ware Vrienden », waarvan nog voorwerpen in de tentoonstelling uit ons fonds voorhanden zijn. De enige nog te Gent bestaande rokersmaatschappij « Elk zijn Pijpe » van de Brugse Poort zal op voormelde datum hier een prijskamp, volgens alle regels der kunst, organiseren. U zijt allen op deze plechtigheid zeer hartelijk uitgenodigd.

Dames en Heren, al was deze inleiding misschien wat lang, toch wil ik verhopen dat ik voor die euveldaad « geen sigaar zal krijgen ». En al zijn wij overtuigd dat nog veel in onze verzameling ontbreekt — giften zullen steeds dankbaar worden aanvaard, want « iedereen, zoals men zegt en ook een Museum dus, « moet voor zijn eigen pijp en zijn toebak zorgen » — toch hoop ik andermaal dat niemand onder u zal oordelen dat hetgeen u geboden werd « geen pijp tabak » of, nog minder « geen pijpesteel waard is », want dan zouden de inrichters daaraan « een lelijke pijp » of liever « zwaren toebak smoren » en zou misschien wel de ene of de andere onder hen spreken van « de pijp aan Marten te geven ». Wat niet mag, want het is nog veel te vroeg om « onze pijp uit te kloppen ».

In de zalige overtuiging dat u allen de mening zijt toegedaan, die op zo menige tabakspot of pijpenrek te prijken staat, « 't En is geen man, die niet roken kan », nodig ik u allen in onze herberg, nadat u de tentoonstelling hebt bezocht, tot wat men noemt « een aangeklede pijp » uit.

Mevrouwen, Mijne Heren, de tentoonstelling « Pijp en Tabak » is voor open verklaard.

---

(1) Naar gegevens me destijds door de Heer Lievevrouw-Coopman verstrekt. — Het Woordenboek der Ned. Taal zegt in verbo « Karottentrekkers » : « De naam van een toestel waarmede carotten worden getrokken. Als voorwerpsnaam van de werkman schijnt het woord niet voor te komen ». Ten bewijze echter van wel, deze tekstaanhaling uit Gentse oorkonden : « 1774. Bardin, *carrottrekker van professie*, werkende bij den fabrikeur Compré op de Burgstraat ». V.

Daarna nam de Heer J. Boes, conservator van het Museum voor Folklore, het woord :

HEREN SCHEPENEN, DAMES en HEREN,

De verzamelingen van het Museum voor Folklore groeien, ik ging bijna zeggen, op onrustbarende wijze aan. Verleden jaar was het de ongeëvenaarde verzameling Van Thorenburg met het formidabel alaam der drankslijters, thans is het de reusachtige verzameling pijpen van wijlen kunstschilder Fritz Van den Berghe.

Niet alleen het Museum voor Folklore wordt te klein, doch ook het hoofd van de conservator is niet groot genoeg om al de specialiteiten bij te houden, waarmede zijn museum gezegend wordt. Nauwelijks ken ik de eerste principes van het drankstoken of ik moet duizenden pijpen onderzoeken, hun oorsprong, hun soort, hun verspreiding vaststellen. Ik moet U ootmoedig bekennen dat de tijd mij ontbroken heeft om mij volledig in de pijpen in te werken en dat ik er mij bij bepaald heb, ze zo aantrekkelijk mogelijk ten toon te stellen.

Ik wil echter het bezoek niet beginnen zonder mijn vreugde uit te drukken over het feit dat in de laatste tijden de gemeentelijke overheid er steeds meer zorg voor draagt dat Gentse verzamelingen onze stad niet meer verlaten, zoals dit helaas zo dikwijls gebeurde.

Heren Schepenen, Dames en Heren, wilt mij volgen in het rijk der pijpen.

De rondgang onder leiding van Conservator de Heer Boes bracht de bezoekers voor de veertien vitrines waarin de honderden pijpen waren uitgestald. De Heer Boes trok de aandacht op het feit dat de oudste pijpen de kleine stenen Spaanse pijpkes waren, nog zonder veel fatsoen vervaardigd, wees op de ontwikkeling van die vorm naar de sierlijke goudse pijpen en dan verder op de zo uitbundig fantasierijke motieven, die werden aangewend in de stenen pijpen b.v. van Cambier. Een zeer mooie verzameling glazen sierpijpen, de eigenaardige spiraalpijpen, de pijp ter herinnering aan de Pacificatie van Gent vervaardigd zowel als de mooie vitrine met Delftse tabakspotten trok de aandacht.

Na de rondgang werd de « aangeklede pijp » aangesproken, met andere woorden, werd onder het roken een verversing en een versnapering, een pintje-dek met harde mastellen, gebruikt.

* * *

Op het sluiten van de Gentse Feesten op Zondag, 24 Juli 1949, greep om 4 uur 's namiddags in het Museum voor Folklore de Rokersprijskamp plaats, in aanwezigheid van de Heer Emiel Claeys, Burgemeester der Stad Gent, de heren Schepenen Lammens en Vermeulen, Prof. Paul De Keyser, Julien Boes conservator en vele belangstellenden. De gewestelijke Radio-omroep

Gent was aanwezig en maakte een montage van deze gebeurtenis.

De tentoonstellingszaal was aan de ene zijde in een rokerslokaal herschapen, lange tafels waaraan de deelnemers, leden van de Gentse Rokersmaatschappij « Elk zijn Pijpe » plaats namen; aan beide uiteinden de niet mededingende controleurs. De vlag van de maatschappij was in 't lokaal opgesteld, alsmede de wanden versierd met de portretten van Keizer en Koningen der maatschappij.

In een paar vitrines lagen de archiefstukken der vereniging uitgestald.

Voorzitter in 't midden namen 30 mededingers plaats, elk werd een verse lange pijp bezorgd, vier lucifers en vier gram tabak, netjes afgewogen en in een gesloten omslag geborgen. Niet vooraleer de bel, afgestemd op de « moederklok », die vóór de voorzitter stond opgesteld, het sein had gegeven kon worden begonnen. Zolang ze in wedstrijd waren mochten de deelnemers wel drank maar geen eten gebruiken.

Alvorens de wedstrijd te beginnen werd door de heer conservator J. Boes volgende korte toespraak gehouden.

Zoals het Museum voor Folklore ijvert om de folkloristische gebruiken, welke stilaan in de vergeethoek geraken, terug op het voorplan te brengen zoals wij gedaan hebben met het fameus poppenspel dat, na jaren strijd, terug tot het leven werd geroepen, zo ook is het de bedoeling van de huidige manifestatie aan een soort van de meest vredelievende maatschappijen, namelijk de rokersmaatschappijen met haar wedstrijden en gebruiken, terug leven in te blazen, en wij hebben daarom beroep gedaan op de maatschappij « Elk zijn Pijpe », de enige van die aard, welke te Gent nog bestaat.

Nochtans hebben wij vernomen dat in Vlaanderen, en ook nog buiten Vlaanderen, nog veel rokersmaatschappijen in volle bloei zijn.

Daarom hebben wij besloten, na deze eerste contactname, in overleg met de Commissie van het Museum, de mogelijkheid te onderzoeken om toekomend jaar een kampioenschap van Vlaanderen in te richten hier in ons Museum, en ik kan van nu af reeds aankondigen dat aan dit kampioenschap een mooie beker zal verbonden zijn, die ons reeds werd aangeboden door de firma « Van der Elst Gebroeders ». Dat is wel onbetaalde reklame, want hetgeen die heren hier thans gaan doen druist regelrecht in tegen de commerciële belangen van de mensen, die tabak verkopen; immers, hoe langer men rookt aan één pijp, hoe slechter voor de commercie !

Het Museum, dank zij de tussenkomst van de Commissie van Feestelijkheden der Stad Gent, kan aan de wedstrijd van vandaag 4 prijzen verbinden : voor de eerste 400 fr.; voor de tweede 300 fr.; voor de derde 200 fr.; voor de vierde 100 fr. Elk zegge het voort, maar zelf komen is beter.

Ik dank U, en verleen het woord aan dhr Secretaris van de maatschappij « Elk zijn Pijpe ».

Onder de geamuseerde aandacht van de aanwezigen nam hierop de Heer Van de Velde, de sympathieke secretaris van « Elk

zijn Pijpe » het woord om op pittig-schalkse wijze samenstelling en doelstelling zijner maatschappij aan « het geacht publiek » voor te stellen :

In naam van al de leden van onze maatschappij « Elk zijn Pijpe » dank ik van harte onze achtbare heer Burgemeester en de heren Schepenen der stad Gènt, alsook gans het Gemeentebestuur, de inrichters en medewerkers van deze schone tentoonstelling, die ons uitgenodigd hebben op de eerste prijskamp, welke hier plaats heeft. Ik hoop dat gij allen zult tevreden zijn. Wij zijn allen rokers en personen uit de werkersstand, die elkander goed verstaan en het past natuurlijk dat wij ons meten onder elkander. Wij zijn stille lieden, die op het gemak een pijpke doen, en er zijn er bij die daar een uurke of 2 of 3 over doen. Wij durven elkander ook wel eens uitmaken zo onder het roken, maar dat past hier natuurlijk niet in het Museum. (Gelach).

Onze maatschappij telt 32 leden, waarvan 6 boven de 70 jaar en 10 boven de 60 jaar. De « minderheid » (die van minder dan 60 jaar) is maar voor ons, zoals men zegt, de bewaarschool, die bij ons komt leren roken. Dat is dus de Kulderschool tegen het Oud-Mannekenshuis (gelach). Het is hier altijd 16 tegen 16. Ik zeg wel de « Kulderschool » maar de meeste hoop is toch al grootvader en wij zouden ook wel onze maatschappij de « Maatschappij der Grootvaders » kunnen noemen.

Elk jaar wordt er gerookt voor een koning in de maatschappij en als wij, de maand nadien, onze Koning inhuldigen, ontvangt deze gratis een portret, 500 fr. en moet hij voor gans het jaar geen inleg meer betalen. Het portret blijft hangen in het lokaal Dit zijn schone voordelen. Dit jaar is het Achiel Van Schoorisse, die zich voor de 2e maal achtereen Koning heeft gerookt (handgeklap) en deze keer hebben de ouderen het moeten afleggen voor een jongere.

Elke 2e Maandag van de maand is er vergadering en wordt er onder de leden een prijske verrookt van 25, 50 of 75 fr., volgens het er af mag, geschonken door de leden zelf en dan zitten ze daar te « tsokken » alsof het voor 1.000 fr. was; ja, ja, en te wedden : « Hebt gij nog een beetje rook ? ». En dat gaat zo tot het einde toe, niet voor die 25 fr. maar voor de eer, want hoe meer ge de eerste zijt, hoe beter.

Driemaal per jaar hebben wij een souper en wij mogen zeggen dat het er een is waarover niemand zich moet schamen en dat van alleman mag gezien zijn, want wij trekken alles uit ons eigen en geven het onder ons weer weg.

Op ieder souper wordt een liedje gezongen gemaakt door mij zelf, en zo hebben wij er al veel, allemaal folkloristisch, zo maar gelijk het « thopen » valt, en we zijn weg... Iedereen ontvangt zijn gedicht, en iedereen krijgt er zijn saus, b.v. als hij iets misdaan heeft aan zijn vrouw staat het er in, want wij willen dit niet. Wij zijn immers allemaal deftige lieden !

Tot hiertoe hebben wij 22 koningen gehad. Wie naar ons lokaal wil komen zal hun portretten zien hangen in grote kaders, en ook deze van de bestuursleden.

Ik ben een van de stichters der maatschappij. In 1921 waren wij met 7, waarvan er nog 6 in leven zijn. Onze achtbare Voorzitter, de Heer Frans Snoeck, is meer dan 70... 71 jaar (applaus). Dan hebben wij nog een lid, onze vriend De Taeye, die 74 is. En daar dan nog onze andere vriend Edmond Van Vlaanderen, die ook al 70 is.

Twee van onze oudste leden zijn naar Zwitserland om er te gaan roken. Ze zijn al 8 dagen weg en ik weet niet of ze nog wel zullen terugkomen, maar enfin...

Wij gaan, vrienden, nu zeker eens tonen aan het publiek wat wij kunnen, en wij zullen maar beginnen met ons strijdlied te zingen ».

De geestdrift was er en de stemming ook; waarop door de mannen van « Elk zijn Pijpe » con amore hun strijdlied, dat blijkbaar voor de gelegenheid met een speciale bijstrofe was bedeeld, werd aangeheven. Ook de muren van 't Museum luisterden met ongewone aandacht naar de

ROKERSMARSCH.

I.

Ons maatschappij die is al overal gekend,
Zij is de sterkste tegenwoordig hier in Gent.
Wij die gaan rooken, hier en daar, naar wijd en zijd,
En wij zijn van geen eenen rooker nog benijd (= benauwd).
Overal zetten wij de rookers van den kant.
Wij die gaan rooken zelfs tot in een ander land,
Wij gaan rooken naar Spa,
Ook naar Afrika
En in 't kort gaan wij naar Kanada.

Refrein.

Wij komen af,
De maatschappij van « Elk zijn Pijpe »;
In 't rooken zijn wij straf,
Niemand die ons kan gelijken,
Want overal waar wij ons pijpe stoppen,
Roept al dat volk
« Zij zullen die Gentenaars toch niet kloppen » !

II.

In de gazette stond er daar ook een bericht,
In de Folklore is er een prijskamp ingericht,
't Schijnt dat zij ginder kunnen rooken meer of dat,
Maar als wij daar komen vallen ze op hulder gat.
Want wij die zullen nog maar in de Folklore zijn,
Of al dat volk zal al verwittigd zijn.
't Zal kerremês zijn,
Bij groot en klein,
En dan zingen wij ons refrein.

III.

Wij zijn voor de vrede, voor 't geluk, voor 't plezier,
In plaats van te vechten drinken wij liever een pot bier.
Wij maken geen bommen, ook geen tanks of kanons,
Al dame wij doen, es eten en drinken onder ons.
Ja, moesten wij ginder zitten in den Volkenbond,
Wij zoen 't arrangeren met ons pijpke in onzen mond.
Hadden wij dat gedaan, 't had g'heel anders gegaan,
Dienen oorlog had nooit niet bestaan.

We kregen eerst nog een technische uiteenzetting — er kwam zelfs een tekenbord bij te pas — van de Heer Emiel Duym, eenmalig Keizer van de maatschappij over de juiste manier om de pijp te stoppen en daarbij volgens alle regels der rooktechniek te werk te gaan.

Het rooksein werd gegeven; met alle ernst en in stilte werden de pijpekoppen gestopt en de eerste blauwe rookwolkjes cirkelden boven de hoofden. Ook hier is « goed vertrokken, half gewonnen » en zij die bij het vertrek hun lucifertjes te vlug hadden opgebruikt, moesten weldra de wapens, pardon de pijpen neerleggen. Midden kwinkslag en leute zaten de meeste daar toch zeer profijtig en voorzichtig de kleinst mogelijke teugjes rook uit hun brander te halen. Wie al te profijtig wou zijn werd door de controleur tot bewijs van leven opgevorderd door een « geef nog ne keer wat rook ! ». Doch een na een vielen de kampers uit tot er nog een vijftal overbleven. De afwikkeling werd met langs om meer spanning gevolgd, vooral wanneer de laatste twee kampers het zo manhaftig probeerden tot de laatste snik vol te houden.

Na anderhalf uur viel de beslissing en de heer Charles PAYS werd tot winnaar uitgeroepen. Hij had 1 u. 34 min. nodig om zijn pijpje er door te halen. Tweede was op 3 min. de heer Emiel DUYM met 1 u. 31 min. 3e — De heer VERNIMMEN, in 1 u. 19 min. 4e — De heer PAUWELS, in 1 u. 18 min. 5e — De heer VAN SCHOORISSE in 1.17 u.

Schepen Jos. Vermeulen wenste de winnaars geluk en deelde hun de prijsomslagen uit, onder de toejuiching van de aanwezigen, en niet het minst van de dames, die talrijk waren opgekomen. Er werd nog een tijdje nagekeuveld en de wedstrijd besproken.

Het was voorwaar een mooie namiddag geweest.

HET VERBROEDERINGSFEEST DER OOST- EN WESTVLAAMSE FOLKLORISTEN TE BRUGGE, OP ZONDAG, 25 SEPTEMBER 1949.

Op Zondag, 25 September j.l., greep het tweede verbroederingsfeest der Oost- en Westvlaamse folkloristen plaats. Ditmaal waren de Westvlamingen de gastheren en zij hebben hun gasten, een veertigtal Oostvlamingen, met de hun eigen gulhartigheid ontvangen. Deze ontvangst was tot in de kleinste bijzonderheden verzorgd en wij moeten daarvoor nogmaals het inrichtend comité bedanken en gelukwensen, in het bijzonder de hh. Prof. Dr Eg. Strubbe, de toegewijde hoofdman, H. Stalpaert, ondervoorzitter, Mts Van Coppenolle, sekretaris, en Pollet, penningmeester van de Westvlaamse Folkloristenbond. Ook waren al de Oostvlaamse deelnemers ten zeerste opgetogen van hun leerrijke en aangename reis naar Brugge en Damme.

Te 10 uur had onder de leiding van Prof. Dr E. Strubbe het bezoek plaats van het heringericht Folklore-museum, ondergebracht in drie bovenzalen van de Hallen. Wij konden vaststellen dat de verzamelingen sedert de heropening van het museum, op 6 November 1948, aanzienlijk aangegroeid waren en met orde en smaak zijn tentoongesteld, wat zeker blijk geeft bij de inrichters van veel ijver en toewijding en vooral van liefde voor al deze voorwerpen en documenten, die getuigen van de rijke stoffelijke folklore van het Brugse.

Daarna begaven zich de deelnemers naar het Provinciaal Gebouw, waar in de weidse raadzaal de hoofdman van de Westvlaamse Bond al de deelnemers hartelijk welkom heette en het woord verleende aan de feestredenaar, de E. H. A. Viaene, die in zijn voordracht betiteld : Vijftig jaar Biekorf, een meesterlijk overzicht gaf over het ontstaan en de betekenis van dit jubilerend taal-, letterkundig en folkloristisch tijdschrift, dat gesticht werd door Guido Gezelle in 1889, maar aan de oprichting waarvan veel Oostvlamingen, o.a. uit Gent en St. Niklaas, deelnamen.

De geschiedenis van « Biekorf » kan verdeeld worden in drie perioden : de Gezelle-periode, hoofdzakelijk gekarakteriseerd door letterkundige en taalkundige bijdragen en het schroomvallig vermijden van alle polemiek, zowel op politiek gebied als op dat van de taalstrijd; die van Dr L. De Wolf, waarin de geschiedenis, de oudheidkunde, de toponymie en vooral de folklore meer op de voorgrond treden; en eindelijk

die van de E. H. A. Viaene zelf, waarover spreker natuurlijk bijna niet gehandeld heeft, maar waarin voortgewerkt werd in de geest van de stichter en van zijn geleerde opvolger. Een der laatste en voornaamste medewerkers, wijlen Apotheker K. De Wolf, de zo leuke Brugse volksverteller, tevens grondige kenner van het Brugse volksleven en eerste hoofdman van de Westvlaamse Folkloristen, werd in het bijzonder herdacht.

Na een dankwoord van de hoofdman, kwam dhr. F. Van Es, voorzitter van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen, aan het woord, die in zijn bedankingsrede, na ook hulde gebracht te hebben aan de E. H. A. Viaene, wees op het belang van zulke verbroederingsfeesten, die vruchtdragende samenwerking tussen de betrokken organismen bevorderen, en tevens de Westvlamingen gelukwenste met hun mooie prestaties op folkloristisch gebied en hun blijken van vitaliteit en werkzaamheid.

Het gezamenlijk noenmaal had plaats in de « Gulden Hoorn », Simon Stevinplein, waar de deelnemers o.a. vergast werden op ossetong met boontjes, een speciaal Brugs gerecht.

Te halfdrie ving de autobustocht aan naar het ingetogen, maar kunstrijke Damme, waar onder de kundige leiding van dhr. Vanden Berghe, hoofdonderwijzer aldaar en auteur van een degelijke gids over zijn stad, achtereenvolgens de kerk met de stoere toren, de kapel en het rijke museum van het Hospitaal, een echte veropenbaring, alsook het museum van het oude Stadhuis bezocht werden.

Na dit leerrijk uitstapje naar de Van Maerlant-stede, werd een piëteitsvol bezoek gebracht aan het Gezelle-museum, wat in dit Gezellejaar zeker paste voor folkloristen.

Daarna bleven de Oost- en Westvlaamse folkloristen gezellig verbroederen tot acht uur, het afscheidsuur, dat steeds te vroeg komt in dergelijke omstandigheden.

Nogmaals onze beste dank aan de gastheren voor het leerrijk genot, dat zij ons verschaften op deze heerlijke dag, die zeker niet zo ras zal vergeten worden door de opgetogen Oostvlaamse deelnemers. Wij eindigen met de wens : Lang leve en bloeie de Bond der Westvlaamse Folkloristen en moge de samenwerking van onze twee bonden duurzaam en vruchtdragend blijven !

De Redactie.

ALGEMENE STATUTAIRE VERGADERING VAN DE BOND DER OOSTVLAAMSE FOLKLORISTEN.

op Zondag, 27 November 1949

A g e n d a.

1. — Openingsrede door de Heer Fernand VAN ES, voorzitter van de Bond.
2. — Jaarverslag 1949, door de Heer Lodewijk VERLODT, secretaris.
3. — Verkiezing van zeven beheerders in vervanging van de H.H. Drs Marcel DAEM, Prof. Dr Paul DE KEYSER, Jan VICTOR, DE RAEDT, Lodewijk HOSTE, Dr Henri NOWE, Jules PIETERS en Fernand VAN ES, uittredend en herkiesbaar.
4. — Jaarverslag van de penningmeester, door de Heer Lodewijk HOSTE : Rekening van Ontvangsten en Uitgaven 1948 en Begroting 1950.
5. — Lezing door Prof. Dr Paul DE KEYSER, ere-voorzitter van de Bond, over : **Prudens van Duyse als Folklorist.**
6. — Rondvragen en suggesties.

De zitting wordt te 10.15 u. door de Voorzitter Heer Fernand VAN ES als open verklaard.

Achtereenvolgens verontschuldigt hij wegens ziekte de E. H. Gabriël Celis, ondervoorzitter en Dr Edmond Tieleman, beheerder; als elders weerhouden de H.H. Hervé Stalpaert, onder-hoofdman van de Westvlaamse Folkloristen, Leon Defraeye, schepen te Deerlijk, Ferdi Van de Vijvere, uit Borgerhout, Van Belleghem, uit Ophasselt, Advokaat Bocklandt, Firmin De Coninck, beiden uit Gent en Julien Boes, Dr Henri Nowé en Jules Pieters, beheerders.

Daarna sprak hij de volgende rede uit :

MIJNE HEREN,

GEACHTE MEDELEDEN,

Het is mij een groot genoegen U zo talrijk aanwezig te zien op deze algemene vergadering. Dit getuigt van Uw vaste gehechtheid aan onze bond en tevens van Uw grote belangstelling in zijn werkzaamheden. Die gehechtheid en die belangstelling zijn een prikkel en tevens een steun voor Uw bestuur, prikkel, omdat ze aanmoedigen en aanzetten tot verdere en meerdere prestaties; steun, omdat ze eens te meer bewijzen dat het doel, welke de Bond nastreeft, alsook de werking van Uw bestuur, de waardering van velen wegdraagt en dat een organisme als het onze niet enkel zijn reden van bestaan heeft, maar voor velen, wie in onze provincie de studie van het volksleven in al zijn uitingen nauw aan het hart ligt, onmisbaar is geworden. Ik heet U dan ook allen hartelijk welkom.

Onze eerste gedachte gaat, zoals ieder jaar, naar onze dierbare afgestorvene leden. Sedert onze laatste algemene vergadering betreuren wij het overlijden van de Nieuwpoortse journalist, geschiedschrijver en folklorist J. Filliaert, van Mevrouw Jules D'Haenens. geboren Ludovica Schoon, van Mevrouw Lodewijk Verlodt, geboren Alice Verspeurt, de teerbeminde echtgenote van onze secretaris, aan wie wij hier nogmaal, namens de Bond, onze innigste deelneming betuigen, met verzoek ons rouwbeklag ook te willen overmaken aan zijn dochter, Mejuffer M. Verlodt. Op 9 October j.l. overleed te Luik Prof. Dr René Verdeyen, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit aldaar. een der grootmeesters der Neerlandistiek in onze Vlaamse gewesten en eindelijk op 12 November j.l. stierf te Hekelgem Zeer Eerwaarde Heer Prof. Dr Henri De Vis, lector aan de Leuvense Universiteit. ondervoorzitter van het Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams-Brabant en lid van de Nationale Commissie voor

Folklore. Aan deze beide laatsten zal in het eerstvolgend nummer van Oostvlaamse Zanten een « In Memoriam » gewijd worden. Hun as ruste in vrede.
Ik vraag een ogenblik ingetogenheid om hun nagedachtenis te eren.

DAMES EN HEREN,

In 1950 zal « Oostvlaamse Zanten » zijn 25e jg. beleven. Dit is een ganse leeftijd voor een Vlaams tijdschrift en dan nog een tijdschrift van een speciale aad. Na « Volkskunde », « Biekorf » en « Eigen Schoon en De Brabander », deze laatste twee niet uitsluitend aan de folklore gewijd, is het het oudste nog levend folkloristisch tijdschrift niet enkel in Vlaanderen, maar ook in Nederland.

We zijn dan ook van zins bij deze gelegenheid een speciaal nummer uit te geven, met een inhoudstafel in den aard van die in 1919 door Prof. Foncke gepubliceerd voor « Volkskunde ». Maar dit kost veel geld en uit de verslagen van de secretaris en van de penningmeester zult U kunnen opmaken dat onze kas erg verarmd is door de hoge drukkosten. Daarom heeft het Bestuur eenparig besloten het lidgeld op minimum 75 fr. te brengen, wat niet overdreven mag genoemd worden, gelet op de degelijkheid van ons tijdschrift. Ik hoop dan ook, en ben er zelfs van verzekerd, dat geen enkel lid ons die verhoging van het lidgeld zal ten kwade duiden en dat allen ons trouw zullen blijven.

Een ander heuglijk feit zal a.s. jaar op initiatief van onze bond gevierd worden, nl. de herdenking van de honderdste verjaardag van Alfons De Cock's geboorte. Het is hier, in een midden van folkloristen, niet nodig de grote betekenis van Alf. De Cock, de pionier der wetenschappelijke folklore in Vlaanderen, in het licht te stellen. Wij, Vlaamse folkloristen, beschouwen hem allen als onze geestelijke vader. De Bond is reeds te dien einde in onderhandeling getreden met de gemeentebesturen van Herdersem, geboortedorp van De Cock, en van Denderleeuw, waar hij gedurende 25 jaar hoofdonderwijzer was en vele zijner werken heeft geschreven, alsook met het Provinciaal Bestuur van Oost-Vlaanderen, dat principieel aangenomen heeft bij deze gelegenheid, waarschijnlijk in September a.s., een kultuurdag in te richten te Aalst, gepaard met feestelijkheden te Herdersem en te Denderleeuw.

In verband hiermede zal ook door de uitgeversfirma Fiat, te Gent, een der beste prijsboeken van Alfons De Cock : « Uit de Wonderwereld », een verzameling sprookjes uit Vlaanderen en elders heruitgegeven worden, want we willen vooral de jeugd betrekken in de hulde aan deze eenvoudige maar noeste werker, een van Vlaanderens zuiverste en onbaatzuchtigste geleerden.

1950 zal ook het jaar der voorbereidingen zijn voor de herdenking van het 25-jarig bestaan van onze bond in 1951, herdenking die waardig moet zijn van ons schoon en werkzaam verleden.

U ziet, er is veel werk voor de boeg. Maar gesterkt door Uw steun en door Uw toewijding zal het Bestuur zich waardig tonen van Uw vertrouwen en voor geen moeilijkheden zwichten, altijd met Marnix' motto voor ogen : Repos ailleurs !

Daarna verleende de Voorzitter het woord aan de Heer Secretaris L. Verlodt om het jaarverslag over de werkzaamheden van de Bond in het voorbije jaar voor te lezen :

MIJNE HEREN,

Tot mijn grootste spijt moet ik mijn verslag nogmaals met een klaaglied aanvangen. U zult wellicht reeds geraden hebben dat ik op de financiële toestand van de Bond zinspelen wil. Dit is ongelukkig genoeg maar al te waar.

Alhoewel wij nog heel wat geld te ontvangen hebben, want de subsidies werden ons nog maar gedeeltelijk uitbetaald, en onze drukker ons in afwachting een breed krediet toestaat, wordt de zaak daardoor niet opgelost, want wij hebben meer dan dat nodig om ons inkomsten en uitgaven in evenwicht te houden.

Daarom heeft uw bestuur zich verplicht gezien het lidgeld op fr. 75 te brengen, hetgeen maar billijk is, als men inziet dat U voor deze lage bijdrage het goed verzorgde tijdschrift Oostvlaamse Zanten ontvangt, waarin jaarlijks tal

van onuitgegeven artikels verschijnen, die samen een boekdeel van minimum 160 blz. vormen.

Er zijn nog een paar middelen om ons inkomsten te vermeerderen en daarvoor rekenen wij op U allen : Wij dringen er nogmaals op aan dat U in uw omgeving. bij vrienden en kennissen, propaganda voor onze vereniging zoudt maken en ons aldus nieuwe leden zoudt aanbrengen en dat U uw lidgeld in het **begin van het jaar, op Postchecknummer 969.46** zoudt storten. Dit laatste zou ons tijdverlies en nutteloze uitgaven doen uitsparen. Wij danken U bij voorbaat voor uw vrijwillige medewerking.

De tegemoetkoming van de Provincie mochten wij voor Bond en Museum, met dank, in ontvangst nemen. Wat de subsidies van Staat en Stadsbestuur betreft, deze zijn reeds goedgekeurd en wij hopen ze eerstdaags te zien uitbetalen. Aan het Ministerie van Openbaar Onderwijs en het Provinciaal Bestuur van Oost-Vlaanderen zenden wij regelmatig, bij verschijning, respectief 20 en 10 exemplaren van ons tijdschrift toe. Deze zijn bestemd voor een zeker aantal door hen uitgekozen openbare bibliotheken.

Oostvlaamse Zanten bevatte dit jaar de volgende artikels en bijdragen :

« **Pastoor Constant Duvillers (1803-1885), folklorist en folkloristische figuur** », door Fernand Van Es.

« **Is er nog plaats voor de Folklore-Wetenschap in het Atoom-tijdperk ?** », door Prof. Dr Paul De Keyser.

« **Kerkpatronen, Bedevaartplaatsen en Devotieoorden in Vlaanderen, VIIIe bijdrage** », door Advokaat Jos. Vermeulen.

« **Ons Kunstpatrimonium : De Musea van St. Niklaas-Waas** », door Albert Buvé.

« **Sport en Folklore : De Gentse « Buffalo's »** », door Raoul De Poorter.

« **Een paar gedachten over de Folklore in het Middelbaar Onderwijs** », door wijlen Drs R. Stautemas.

« **De Wetterse Reuzen (met illustraties)** », door Drs Marcel Daem.

« **Folklore en Sport : De bijnamen van Belgische Voetbalkringen** », door de Redactie.

« **Nog eens de Gentse « Buffalo's »** », door Fr. Drubbel.

« **De Suzannas » (Les Suzannes) van R.C.S. La Forestoise (Vorst-Brussel)** », door P. Teunen.

« **Biekorf » jubileert** », door de Redactie.

« **Nogeens de kwelgeest « Osschaart »** », door Dr Kits Nieuwenkamp.

« **Het Wonderkruis van Deinze (geïllustreerd)** », door Inspecteur Cassiman.

« **Folkloristische Heraldiek (Nieuwe Wegen in de Heraldiek)** », door Dr Kits Nieuwenkamp.

« **Oostvlaamse Folkloristische Bibliographie (11^e vervolg)** ».

« **Folklore en Sport : Kon. Football-Club Vigor Hamme « De Wuitens »**
Royal Football-Club Ronse : « De Jeannetten »
Royal Gosselies Sports : « Les Casseroles »
Football-Club Nijlen (Antwerpen) : « De Slijpers »
Verbroedering Arendonck : « De Sigarenmakers »
Football-Club Izegem : « De Borstelmakers », door de Redactie.

« **Sagen uit Noord-Oostvlaanderen** », door Dr Godelieve De Meyer, uit haar door het Alfons De Cockfonds, in 1943. geprimeerd werk.

Zoals gewoonlijk verschenen talrijke Zanten, In Memoriam's, Personalia en buitengewoon interessante Boekbesprekingen waaronder : Prof. Dr Paul De Keyser « Bijdrage tot Blazoenkunde » (F. V. Es) ; Sint Niklaas, de Hoofdstad van het « Soete Waesland » : Uitgave van de Commissie tot bevordering van vreemdelingenverkeer en toerisme (F. V. Es) ; Theys, Constant : « Geschiedenis van Dworp », flink geïllustreerd (F. V. Es) ; Van der Ven D. J. : « Asselt aan de Maas » (P. D. K.) ; Taal en tongval : Tijdschrift voor de studie van de Nederlandse Volks- en Spreektalen nrs 1 en 2 (F. V. Es).

't Beertje — Volkskundige Almanak 1949 (Brugge) (F. V. Es) ; Het Poppenspel — Tijdschrift onder leiding van Louis Contrijn 1^e jg. (1949) N^rs 1, 2, 3. Mechelen (P. D. K.) ; Van der Ven D. J. De Bakkersboekjes van Zeelandia (P. D. K.) ; Guiette, Robert : Lancelot de Danemark (P. D. K.).

Het nieuw lokaal, voor onze boekerij bestemd, is nu in orde maar er ontbreken nog de onmisbare rekken en schabben en van het rangschikken kwam

nog niets in huis. Wij hebben nochtans de stelligste belofte gekregen dat wij eerstdaags het nodige zullen bezitten. Hoe en wat blijft nog voorlopig een « staatsgeheim ». U zult bemerken dat ik optimistisch gestemd ben en ik ben ervan verzekerd, dat U mij daarin zult volgen.

De door de Bond en de Commissie van het Museum ingerichte voordrachten beleefden het gewoon succes. We streefden dit jaar de 150e voordracht in de reeks voorbij; wat ook een hele culturele prestatie kan worden genoemd. Zoals U weet zijn deze voordrachten gratis toegankelijk voor al de belangstellenden.

De Winterserie 1948-49 ving op 5 December 1948 aan.

Traden op :

5 December 1948 : Fernand VAN ES, Voorzitter van de Bond : **« Van Drie eigenaardige Oostvlaamse Pastoors en Folkloristische figuren ».**

9 Januari 1949 : Julien BOES, Conservator van het Museum voor Folklore : **« Ons dagelijks Druppelke ».**

16 Januari 1949 : Frans DE COSTER, ere-hoofdinspecteur der Gentse Stadsscholen : **« Nieuwe Folkloristische Wandeling door de straten van Gent ».**

30 Januari 1949 : Adolf NOTERMAN : **« Het Vervoerwezen te Gent in de eerste helft der XIXe eeuw ».**

13 Februari 1949 : Jules PIETERS, gemeentesecretaris : **«Folklore in het Boerenbedrijf ».**

27 Februari 1949 : Hervé STALPAERT o/Hoofdman der Westvlaamse Folkloristen : **« Keizer Karel in het Volkslied en het Volksvertelsel ».**

3 April 1949 : Drs Marcel DAEM, medebeheerder van de Bond : **« De Wetterse Reuzen ».**

De Zomerreeks bevatte :

22 Mei 1949 : Dr Oscar VAN HAUWAERT, Ere inspecteur Middelbaar Onderwijs, met de medewerking van de H.H. IJSEBAERT, Kunstzanger en F. DE RONNE, toonkundige-pianist, bibliothecaris van het Kon. Conservatorium te Gent : **« Het Oude Vlaamse Lied ».**

19 Juni 1949 : Julien BOES, conservator van het Museum voor Folklore: **« Jacht en Visvangst ».**

3 Juli 1949 : Pof. Dr Paul DE KEYSER, Ere-voorzitter van de Bond : **« Folklore in Zuid-Afrika ».**

7 Augustus 1949 : Lodewijk LIEVEVROUW-COOPMAN : **« Zedenbederf in het Oud-Gent ».**

21 Augustus 1949 : Adolf NOTERMAN, Hoogstudent : **« Het Gentse Herbergleven in de XIXe eeuw ».**

11 September 1949 : Edward VAN BRAGT : **« Een Kijk op het Leven rond het Zuid-Station te Gent, omstreeks 1900 ».**

2 October 1949 : Lic. Phil. N. VAN DEN BOSSCHE : **« Kerstliederen uit het Zottegemse »**, met opnamen op Websterdraad.

Wij zouden aan onze plicht te kort komen moesten wij de H.H. Voordrachtgevers en medewerkers niet van harte danken voor hun onbaatzuchtige en gewaardeerde medewerking en drukken tevens de hoop en de wens uit ze nog dikwijls vóór ons publiek te zien optreden.

Het programma van de e.k. Winterperiode 1949-1950 is in wording en de voordracht van heden **« Prudens Van Duyse als folklorist »** door onze Ere-voorzitter Prof. Dr Paul DE KEYSER is er de inzet van.

De H.H. Drs Marcel DAEM, Jules PIETERS, Adolf NOTERMAN, L. SANGLET, Lic. Phil. N. VAN DEN BOSSCHE, Frans DE COSTER, Julien BOES, Fern. VAN ES hebben ons hun medewerking aan deze cyclus toegezegd en in gemeen overleg met deze Heren zullen we weldra de rooster kunnen opmaken.

Zoals U allen weet, greep op 25 September l.l. een verbroedering West- en Oostvlaamse Folkloristen te Brugge plaats. Een veertigtal der onzen deden de verplaatsing en werden op gulle wijze door de leden van de zustervereniging ontvangen. Alles liep buitengewoon goed van stapel en iedereen toog, ten uiterste voldaan, huiswaarts. Het was een zeer gezellige en leerrijke dag. In het laatste nummer van « Oostvlaamse Zanten » zal een verslag over dit verbroederingsfeest verschijnen.

Het Museum voor Folklore heeft in de loop van het jaar de prachtige verzameling pijpen en rookgerief van wijlen kunstschilder Fritz Van den Berghe aangekocht.

De welgelukte tentoonstelling « **Pijp en Tabak** », gedurende de week van 17 tot 24 Juli, onder de bescherming van het Gentse Stadsbestuur, ingericht, was een gelegenheid om de Gentenaars en anderen toe te laten kennis te maken met deze enige collectie, deze ware schat te bewonderen en de groei van het patrimonium van het Museum vast te stellen. Daarnaast groeiden onze verzamelingen nog met ettelijke interessante voorwerpen aan, waaronder we enkel willen vernoemen het hobbelpaard door Laurent Delvaux voor zijn eigen kinderen gesneden. Een uniek stuk.

Het Museum voor Folklore is sinds lang te klein om alles uit te stallen wat de Commissie bezit en het wordt stilaan tijd dat er voor een groter lokaal wordt gezorgd. Wanneer worden de werken aan het Kinderen Alijns-Hospitaal aangevangen ?

Op 24 Juli greep in het Museum een wedstrijd van pijpenroken plaats, waaraan 32 mededingers deelnamen. Deze competitie beleefde een buitengewoon succes en werd o.m. door het Stadsmagistraat bijgewoond en de prijzen door het Gemeentebestuur geschonken.

In het e.k. nummer van O.Z. verschijnt, van de hand van Heer Schepen J. VERMEULEN, voorzitter der Museumcommissie, een uitgebreid verslag over tentoonstelling en prijskamp.

Voor de liefhebbers van « **Heraldiek** » delen wij mede dat onze Bond in ruildienst is getreden met de « **Nederlandse Leeuw** » Geslacht- en Wapenkunde. Voor raadpleging gelieve U te wenden tot de secretaris-bibliothecaris.

Ziedaar, Mijne Heren, zeer beknopt weergegeven het wel en het wee van Bond en Museum gedurende het jaar 1949. Daaruit zult U kunnen vaststellen dat we niet bij de pakken blijven zitten en steeds onverdroten voortwerken met het enig doel de folklore te dienen.

Van U vragen we slechts ons getrouw te blijven en ons in de maat van het mogelijke te helpen.

De Voorzitter de Heer VAN ES dankte onze ijverige sekretaris voor zijn verslag en de toewijding waarvan hij gedurende het jaar blijk heeft gegeven.

Verkiezing van zeven Beheerders in vervanging van de H.H. Drs Marcel DAEM, Prof. Dr Paul DE KEYSER, Jan VICTOR, DE RAEDT, Lodewijk HOSTE, Dr Henri NOWE, Jules PIETERS en Fernand VAN ES. Daar geen ander kandidaten werden voorgesteld verklaarde de Heer Advokaat Jos. VERMEULEN, die voorlopig het voorzitterschap waarnam, de uittredende beheerders als herkozen en wenste hun van harte geluk.

Volgend punt aan de dagorde was het jaarverslag van de penningmeester, de Heer HOSTE.

MIJNE HEREN,

Men zegt veel kwaad van ontvangers van allerlei soort. Ook ik heb mij daaraan indertijd bezondigd. Sinds een paar jaar behoor ik tot hun kaste.

Ontvangers kan men in twee soorten onderverdelen : ontvangers met grote provisies, en anderen met kleine provisies. De laatsten vind ik soms sympathiek en soms heb ik er zelfs medelijden mee... want ik behoor tot de tweede soort.

En elk jaar opnieuw beleef ik het genoegen U een dienstjaarrekening en een begroting voor te lezen onder vorm van cijfers en nog cijfers.

Achter die cijfers echter schuilt een greintje drama en een boel humor. Bij ons schuilt het drama in een kwestie van geld. Men zegt wel : « Geld maakt niet gelukkig », maar 't is toch wel enigszins gemakkelijk als men er heeft. Dit jaar had onze bond er een paar keer geen.

Dat was wel een ongeluk, doch geen bezwaar om voort te werken. Een paar gulle mensen staken ons een handje toe en we waren weer de baan op.

De humor stak voor mij daarin, dat ik zodanig geregeld bij elke bestuursvergadering het woord moest vragen over de financies, dat men het tenslotte permanent op de dagorde bracht zonder dat ik het insinueerde.

We hebben het lidgeld van 50 fr. op 75 fr. gebracht. Dat is niet erg. De zaak is klaar. Voor dat geld bent U allen lid van een wetenschappelijk gerichte vereniging. U volgt de voordrachten gratis; U bezoekt onze bibliotheek gratis, U krijgt daarbij een tijdschrift dat gemiddeld 180 à 200 blz. per jaar telt Wij zijn allen bezield met een zelfde hobby : de volkskunde.

U begrijpt dan ook dat ons rondvragen geen bedelen is. Doch steun ons door leden aan te werven. Elk kent in zijn omgeving wel een of ander mens, jong of oud, die interesse genoeg hebben kan voor folklore. Geeft hem of haar uw exemplaar in leen en tracht hem lid te maken. Uw bond is dat waard.

Koopt de boeken over folkloristische onderwerpen, door ons uitgegeven. Elk folklorist moet ze in zijn bibliotheek hebben. Er zijn nog heel wat exemplaren te koop :

Ik noem : « Het Waasch Sagenboek » tegen 65 fr.
« August Hendrikx - Vlaams Toneelschrijver en Folklorist » tegen 15 fr.
« Pastoor Duvillers-Folkloristische figuur » tegen 15 fr.
« De Wetterse Reuzen » tegen 15 fr.
« Sagenboek uit Noord-Oost-Vlaanderen » tegen 15 fr.

Elk werk bevat lectuur van zuiverste volkskunde. En folkloristen zijn we toch allen hier !

Dames en Heren, ik hoop dat U me dit intermezzo niet kwalijk neemt. Ik sprak voor 't wel van onze bond, onze grote familie.

Ik hoop dat U meewerken wilt er een gezin van superformaat van te maken, waarvan elk lid zijn eigen folkloristisch bibliotheek bezit.

Rekening Dienstjaar 1948.

Postcheck	1.000	Oostvl. Zanten	26.575
Toelage M. O. O.	7.500	Drukblokken	1.000
Bijz. toelage	10.000	Alf. De Cockprijs	500
Toelage Prov.	5.000	Bureelkosten	1.337
Bijdragen leden	11.810	Onderhoud biblioth.	4.250
Verkoop afz. nummers O.Z.	1.443	Aankoop boeken	454
		Drukwerk	596
		Allerlei en onvoorzien	2.041
	36.753		**36.753**

Begroting 1950.

Overschot 1949	1.500	Oostvl. Zanten	35.000
Toelage M.O.O.	7.500	Drukblokken	1.000
Bijz. toelage	10.000	Alf. De Cockprijs	1.500
Toelage Prov.	5.000	Bureelkosten	1.500
Bijdrage leden	15.000	Onderhoud Bibliotheek	4.500
Verkoop nummers	1.000	Aankoop boeken	500
Onvoorzien	4.500	Onvoorziene	500
	44.500		**44.500**

Zonder opmerkingen werd het verslag van de stipte penningmeester, die hierom door de Heer Voorzitter werd bedankt, goedgekeurd. De Heren MAHY en R. DE POORTER werden aangeduid om de rekeningen na te zien.

Door de vergadering werd de wens uitgedrukt voortaan een lidkaart, liefst met passende illustratie, aan de leden te overhandigen.

Hierna verleende de Voorzitter het woord aan de heer Prof. Dr Paul DE KEYSER, ere-voorzitter van de Bond, die ons zou spreken over « **Prudens van Duyse als folklorist** ».

Prudens VAN DUYSE (1804-1959) behoort tot onze eerste generatie van Vlaamse letterkundigen nà 1830.

Wij kennen hem uit onze schoolbloemlezingen als dichter van enkele geslaagde romancen en balladen, soms als rederijker, die vrij bombastische verzen schreef over vaderlandse helden en gebeurtenissen uit het verleden.

Prudens VAN DUYSE was bij zijn leven veel meer : een weergaloze animator, een geleerde van formaat en ook een folklorist, de **grootste van zijn generatie**. Niet enkel heeft hij folkloristische thema's benuttigd voor zijn talrijke gedichten, maar **hij heeft ook gezant** : Volksliederen, Sprookjes en Sagen opgetekend uit de Volksmond en over folkloristische onderwerpen zoals bijgeloof, sagen en spreekwoorden geschreven.

De folklorist echter leert men slechts kennen uit zijn bijdragen in de tijdschriften van zijn tijd die zeer talrijk en belangwekkend waren, zoals Belgisch Museum, De Eendragt. Kunst en Letterblad enz. en uit de talrijke nagelaten handschriften en papieren. Het is dank zij de grote verering die zijn zoon Florimond VAN DUYSE zijn vader toedroeg dat deze laatsten voor het nageslacht in de Bibliotheek van de Gentse Universiteit worden bewaard.

Om de Folklorist Prudens VAN DUYSE te leren hoogschatten moet men zijn folkloristisch werk als het ware opdelven. Het is de taak waaraan zich spreker met de hulp van enige zijner studenten zich gezet heeft.

Mejuffer J. RANSON, uit Veurne, wijdde reeds een licenciaatswerk aan de Folklore in het werk van Prudens Van Duyse.

Als besluit gaf de knappe causeur enkele staaltjes van Prudens Van Duyse's folkloristische gelegenheidpoëzie.

De uitmuntend gedocumenteerde voordracht van Prof. DE KEYSER die een voor velen onbekend facet van die innemende persoonlijkheid, die Prudens Van Duyse was, belichtte, viel zeer in de smaak van de toehoorders en oogstte dan ook een groot en welverdiend succes.

Na de gebruikelijke rondvraag waarbij o.m. de wens werd uitgedrukt dat de leden van de Bond op vertoon hunner lidkaart toegang zouden krijgen tot het Museum van Folklore, werd deze zeer interessante algemene vergadering om 12.30 u. door de Voorzitter voor gesloten verklaard.

L. VERLODT,
Secretaris.

DE WETTERSE REUZEN.

Mededeling.

In verband met de nota verschenen onderaan blz. 87 van n^r^ 3, 24^e^ jg. (Mei-Juni 1949) der Oostvl. Zanten, bij het artikel van de heer Drs M. Daem over de « Wetterse Reuzen », en betreffende het historisch massaspel « Wetthra », schrijft ons de heer Dr J. Wouters, uit Wetteren, dat hij de promotor van dit spel is, waarvoor hij ook de historische gegevens verstrekt heeft. Waarvan akte.

Zanten.

PUITENRIJDEN.

(Kikvorsenkruien).

Te *Paulatem,* het kleinste dorpje van Oost-Vlaanderen, bestaat een eigenaardig en koddig spel, dat gewoonlijk met de kermis plaats grijpt.

Het bestaat in een wedren met kruiwagens, waarop drie levende puiten (kikvorsen) gezeten zijn. Over een afstand van circa 300 m. op slecht gekasseide baan moet die wedren gereden worden. De puiten moeten gaaf en gezond toekomen. Men denke niet dat zulks gemakkelijk gaat. Die gasten zitten immers niet op hun gemak op die kruiwagens. Nu springt er een af links, een andere rechts, en terwijl men er een wederom op zijn plaats zet, springt een andere, ofwel twee andere in verschillende richtingen weg. En ze moeten aan de eindstreep alle drie aanwezig zijn.

De aankomst gebeurt aan 't gemeentehuis. De burgemeester, of de burgemeesteres, met de driekleurige sluier omgord, staat aldaar te wachten met de schepenen, en ze onderzoeken dan samen of de puiten soms geen neep gekregen hebben, om ze tot bedaren te dwingen.

De eerste prijs is een bloemtuil, waarmede de kruiwagen versierd wordt. Ook zijn er wel geldprijzen, door de ene of andere brouwerij geschonken.

Vandaar komt ook de spotnaam : *Paulatemse puitenrijders*(1), een spotnaam, die de inwoners van dat dorpje niet altijd gaarne horen.

DE WILDE.

In Memoriam.

Prof. Dr R. VERDEYEN (1883-1949).

Op 9 Oktober 1949 stierf te Luik ons medelid Willem, Raymond, René Verdeyen, een der grootmeesters der Neerlandistiek in onze Vlaamse gewesten. Hij was geboren te Zoutleeuw op 31 Augustus 1883, als zoon van een eenvoudig onderwijzer. Hij genoot middelbaar onderwijs aan het stedelijk college te Tienen en studeerde Germaanse filologie aan de Rijksunivresiteit te Gent, alwaar hij op 9 Oktober 1904 promoveerde in de Wijsbegeerte en Letteren (Germaanse filologie) op een dissertatie over « Tondalus' Visioen ». Hij doceerde achtereenvolgens aan de Koninklijke Athenea te Gent, Brussel, Antwerpen, Oostende en Elsene. Na de eerste wereldoorlog, gedurende welke hij zich zeer verdienstelijk maakte bij de inrichting en het beheer van de Belgische vluchtelingenoorden Hontenisse en Uden in Noord-Nederland, werd hij op 15 December 1919 belast, in opvolging van Prof. F. Van Veerdeghem, met de leergangen in de Encyclopedie der Germaanse Filologie, de Geschiedenis der Nederlandse Letterkunde, de Historische Grammatica van het Nederlands en de verklaring van Nederlandse teksten aan de Universiteit te Luik. In 1921 werd hij nog aangesteld tot leraar in de Nederlandse taal- en letterkunde aan de Rijksmiddelbare Normaalschool te Luik, terwijl hij in 1924 tot gewoon hoogleraar aan de Universiteit aldaar werd benoemd.

(1) Spotnaam niet vermeld bij **J. Cornelissen : Nederlandsche Volkshumor op Stad en Dorp, Land en Volk.** (Nota van de Redactie).

Hij was ook lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde (sedert 1925), van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden, van de Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis, van de Koninklijke Belgische Academie voor Wetenschappen en Kunsten en van de Société de littérature wallonne.

Alhoewel vooral bekend als lexicograaf en door zijn uitgaven van Middelnederlandse teksten zoals : « Tondalus' visioen » (naar een Brussels handschrift, 1921) en « Esmoreit », « Tondalus' Visioen en St. Patricius' Vagevuur » in samenwerking met Dr J. Endepols (2d. 1914-1917), (uitgave der Kon. Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde), heeft hij alle gebieden van de Neerlandistiek betreden. Hij werkte ook mede, voor de Zuidnederlandse woorden en uitdrukkingen, aan verschillende herdrukken van moderne Nederlanse woordenboeken, zoals Van Dale's Groot Woordenboek der Nederlandse Taal » en het « Verklarend Woordenboek » van Koenen. Hij legde de laatste hand aan een vertalend « Juridisch Woordenboek », toen de dood hem kwam neervellen.

Met hem is een geleerd, verdraagzaam, onbaatzuchtig en ingoed mens gestorven, met hem verliezen in ons land het taalonderwijs in 't algemeen en de Neerlandistiek in 't bijzonder een van hun bekwaamste en vurigste beoefenaars. Zijn as ruste in vrede ! Wij bieden, namens de Bond, aan zijn achtbare familie onze innigste gevoelens van deelneming in het zwaar verlies dat haar treft. F. VAN ES.

Zeer Eerw. Heer Dr Henri DE VIS. (1885-1949).

Op 12 November 1949 stierf te Hekelgem, op de Boekhoutmolen, ons medelid, de Zeer Eerwaarde Heer Prof. Dr Henri De Vis. De afgestorvene, die geboren was te Hekelgem op 20 Maart 1885 en priester gewijd in 1909, promoveerde in de Wijsbegeerte en in de Godgeleerdheid aan de Gregoriaanse Universiteit te Rome. Hij was lector in de Bijbelse wetenschappen aan het « Institut biblico » te Rome, lector in de Ethiopische taal aan de Leuvense Universiteit. Tijdens de oorlog 1914-1918 maakte hij zich zeer verdienstelijk als directeur van de Belgische Normaalschool te Rouen. Leraar in de godsdienst aan de Staatsnormaalschool te Laken en aan het Hoger Normaalinstituut voor Landbouw en Huishoudkunde aldaar, was hij ook ondervoorzitter van onze zustervereniging, het Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams-Brabant, en beheerder van haar maandschrift « Eigen Schoon en De Brabander », tevens voorzitter van het Vooraziatisch-Egyptisch Genootschap « Ex Oriente Lux ». Sedert haar stichting was hij ook lid van de Nationale Commissie voor Folklore.

Op het gebied van de volkskunde publiceerde hij verschillende zeer gewaardeerde bijdragen over het Brabants boerenleven in « Eigen Schoon en De Brabander », ook onder de schuilnaam : Henri Pauwels.

Wij betuigen aan zijn achtbare familie en aan onze Brabantse zustervereniging onze innigste deelneming in het groot verlies dat zij ondergaan door het overlijden van deze geleerde priester en vooraanstaande figuur in de Vlaamse kultuurwereld. Hij ruste in vrede ! F. VAN ES.

Personalia.

Erehoofdman Ant. Verwaetermeulen.

Op Zaterdag 3 Dec. l.l. werd de Heer Ant. Verwaetermeulen door onze zustervereniging, de Bond der Westvlaamse Folkloristen gevierd bij zijn aanstelling tot Erehoofdman van hun Bond. De Bond der Oostvlaamse Folkloristen wenst de Erehoofdman, die medestichter was van de Westvlaamse Bond en een lang verdienstelijk leven als zanter en folklorist achter de rug heeft, hartelijk « Goed heil » en nog vele jaren.

*
* *

Ons medelid, de etser Ant. J. van Hoecke, houdt van 24 Dec. 1949 tot 6 Jan. 1950 een tentoonstelling van zijn werken in de Kunstgalerij Jordaens, Kouter, 17, Gent. Warm aanbevolen.

Boekbespreking.

't Beertje. — Volkskundige Almanak, 1950, uitgegeven door de Bond van Westvlaamsche Folkloristen, 12 fr. op adres : Van Leeg tot Zand, 1, St. Andries, postcheckrekening : 451.263.

De Volkskundige Almanak van onze vrienden van de Bond der Westvlaamse Folkloristen is opnieuw alle folkloristen van Oost en West komen verblijden met zijn pittige bijdragen voor het Jubeljaar 1950.

De oubolloge Almanak van 1673-74 met zijn zinnebeeldig-realistische gravuurtjes wordt gevolgd door een openingsstuk : « Curieuze Muziek in 't Voorjaar » door E. B., die persoonlijke herinneringen vervlecht met de « fantasiemuzieken » van hout, van blik, van stro, van hoorn, van glas en van ijzer. Een flink stuk heemkundig proza levert ons C. in « Aen het vlieghende peert », gelegen halfwege Oedelem en Assebroek. De belezen archivaris Jos. De Smet weet ons te boeien met « meubels en huisraad » te Brugge en omstreken uit vroeger eeuwen. Mocht zijn voorbeeld navolging vinden voor elders, want onze kennis van folkloristische meubilering, huisraad en alaam in de Vlaamse hofstede van vroeger is nog zeer beperkt. Dit geldt voor de oudheidkunde in 't algemeen als voor de geschiedenis van de schilderkunst en de folklore in 't bijzonder. Maurits van Coppenolle is extra op zoek geweest in zijn folkloristische documentatie en heeft daaruit niet enkel allerlei wetenswaardigheden en curiositeiten gehaald over het Mentekruid (Munt), maar ook over de Lichtmiskaars of Penningkeerse in het Veurnse.

Anonieme medewerkers hebben gezorgd voor het gebruikelijke Lachkruid en korte bijdragen, zoals : De Knoop in de Zakdoek en Het Lied Cieper (Nieuwmarkt te Roeselare). We signaleren in de zakelijke mededelingen dat dit Beertje 1950 de negende is van de Reeks en dat het Museum van Folklore te Brugge, in de Lakenhalle onder de Halletoren, opnieuw is ingericht en toegankelijk gesteld. Een pluimpje voor onze vrienden van de Bond der Westvlaamse Folkloristen ! P. D. K.

CASSIMAN (M. A.). — **Waar ligt Scheldevelde ? Cultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen, 1948. Gent, 1949, blz. 320-331.**

Onder deze hoofding publiceerde M. A. Cassiman een historisch-aardrijkskundige studie over het gebied tussen Leie en Schelde, reikend van Gent tot Kruishoutem.

Zelf had ik reeds de gelegenheid (Tijdschrift van de Belgische Vereniging voor Aardr. Studies, jg. 12, nr 1-2, 1942) op het bestaan van dit « veld » ten Zuiden van Gent te wijzen, hoewel uiteraard mijn aandacht ging naar een beperkt gedeelte er van. Het is de verdienste van M. Cassiman, door het bijeenleggen van toponymische gegevens uit het verleden, aangetoond te hebben dat aardrijkskundig gezien het gebied tussen beide waterlopen tot Kruishoutem, en zelfs nog verder, één natuurlijke streek vormde tijdens Middeleeuwen en Moderne Tijden; wel gaven heideplekken, « velden » en meer beboste gronden (Scheldehout) een wisselend aspect aan deze streek, doch in haar geheel bood zij een mager, armtierig uitzicht, waarin dan het « veld » (onontgonnen met kreupelhout begroeide grond) overwegend was. De verspreiding van het toponym « Schelde-veld » tot zelfs ver van de Schelde (o.m. aan de Leie te Astene), toont aan dat in het verleden ook de mens deze eenheid gezien heeft, en aan dit uitgestrekt gebied de naam Scheldeveld heeft gegeven. Scheldeveld was dus heel wat uitgestrekter dan men op het eerste zicht zou hebben gedacht.

De besproken bijdrage past werkelijk uitstekend in het Cultureel Jaarboek, waarin E. H. J. De Wilde wees op het bestaan van de goed opgevatte plaatselijke historiographie. M. A. Cassiman, hoewel zich niet beperkend tot een enkele localiteit, biedt ons inderdaad een studie, niet van heren noch van politieke gebeurtenissen, doch van een der twee bestanddelen : natuur en mens, uit welker wisselwerking aspect en karakter van een dorp of streek is gegroeid. En achter deze studie voelt men de liefde van een mens voor zijn omgeving. G. VAN ACKER.

LAAN (Karel Ter). — **Folkloristisch Woordenboek van Nederland en Vlaams België. Antwerpen, N.V. der Nederlandse Boekhandel, 1949, 503 blz. Prijs : 115 fr.**

De samensteller van dit handig woordenboek zegt terecht in zijn voorbericht : « De belangstelling in de jonge wetenschap der folklore is gelukkig bij de dag groeiende. Ook hebben wij in onze eigen taal een betrekkelijk groot aantal voortreffelijke werken, die een overzicht geven over 't geheel of over een bepaald onderdeel. Maar ons ontbrak een woordenboek, waarin de belanghebbende lezer na kan slaan wat hij begeert te weten en waarin hij ook vinden kan, in welke werken er meer over het bedoelde onderwerp geschreven is.

Dit boek hoopt in deze leemte te voorzien. Het is een bescheiden poging tevens, om de belangstelling in de volkskunde aan te wakkeren. Men vindt hier op eenvoudige wijze een verklaring en een omschrijving van volksgebruiken en andere folkloristische onderwerpen; het boek bevat verder de namen van grote mannen op het gebied der volkskunde en van verschillende voortrekkers en dan een opgave van de voornaamste werken. Dat dit alles geldt zowel voor Vlaams België als voor de Noordelijke Nederlanden behoeft geen betoog ».

Aan deze klare voorlichting blijft er ons niet veel meer toe te voegen, dan dat de voortreffelijke kenner van de Groningse overleveringen en van de Groningse volkstaal zich hier ook openbaart als een uitstekend kenner van de Nederlandse folklore in het algemeen, die hij gecondenseerd heeft in dit schattig werk van 503 blz., dat het betrouwbare vademecum zal worden van alwie in Noord-Nederland en in Vlaams België belangstelt in die wetenschap. Dat het boek hier en daar enkele lichte leemten of missingen vertoont, neemt niets af aan de hoge waarde ervan. Wij stippen hier enkele aan, om gevolg te geven aan de wens door de samensteller in zijn voorbericht uitgedrukt : Dr Foncke doceert sedert meer dan 25 jaar aan de Rijksuniversiteit te Gent (blz. 104). Te Gent is geen Halletoren maar wel een Lakenhalle en een Belfort (blz. 209). Bij de « schapekoppen » (blz. 332) dienden zeker de Lierenaars en ook wel de Tienenaars vermeld. Dat het nu vaststaat dat Sint-Goedele niet gestorven en begraven is op haar kasteel van Ham te Herdersem in Oost-Vlaanderen, maar te Hamme, gemeente van het arrondissement Brussel (blz. 352). Ziedaar enkele feilen, die wij na talrijke steekproeven opmerkten, want dit is geen boek, dat men in één adem uitleest, maar wel een, dat men dikwijls en steeds met vrucht zal raadplegen. Wij wensen ook de uitgever geluk én met de typografische verzorging, én met het handig formaat. Met één woord : dit is een onontbeerlijk werk voor wie belang stelt in de Nederlandse folklore.

F. V. Es.

Inhoudstafel

Jaargang 1949.

ARTIKELS VAN ALGEMENE AARD :

	Blz.
Es (F. Van). — Pastoor Constant Duvillers. Folklorist en folkloristische figuur	1-33
Keyser (Prof. Dr P. De). — Is er nog plaats voor de Folklore-Wetenschap in het Atoomtijdperk ?	37-45
Stautemas (+ R.). — Een paar gedachten over Folklore in het Middelbaar Onderwijs	65-72

Blz.

Daem (Drs M.). — De Wetterse Reuzen 73-88
Cassiman (A.). — Het Wondere Kruis van Deinze . . . 97-104
Kits Nieuwenkamp Dr H. W. M. J.). — Folkloristische Heraldiek 105-110
Meyer (Godelieve De). — Sagen uit Noord-Oostvlaanderen . . 125-159
Redactie (De). — De Wetterse Reuzen. Mededeling . . . 178

ZANTEN.

Es (F. Van). — Folklore en Sport (Een vraag) 33-34
V. — Kinderrijmpjes uit Balegem 35
J. V. — Kinderrijmpjes uit Meenen 35-36
Vermeulen (Jos.). — Kerkpatronen, Bedevaartplaatsen en Devotieoorden in Vlaanderen (8e bijdrage) 46-54
Poorter (Raoul De). — Sport en Folklore. De Gentse « Buffalo's » 59-63
Redactie (De). — Folklore en Sport. De Bijnamen van Belgische Voetbalkringen 89-91
Drubbel (Fr.). — Nog eens de Gentse « Buffalo's » . . . 91
Teunen (P.). — « De Suzanna's » (Les Suzannes) van R.C.S. La Forestoise 91-92
Kits Nieuwenkamp. — Nog eens de Kwelgeest Osschaart . . 93
Es (F. Van). — De naam « Meetjesland » 94
X. — Drie Spreuken uit Beirlegem 104
Redactie (De). — Folklore en Sport. Bijnamen van Belgische Voetbalploegen 120-121
Wilde (De). — Puitenrijden 179

BOEKBESPREKINGEN.

Keyser (Dr Paul De). — Bijdrage tot de Blazoenkunde van de Rederijkerskamers. De oplossing van het raadselachtig Rebusblazoen van het Oudheidkundig Museum van de Bijloke, te Gent. (F. V. Es) 58
Stuyfsandt (Elooi van). — Ontstaan en Folklore der Studentenbedevaarten. (F. V. Es) 72
Sint-Niklaas. De Hoofdstad van het « Soete Waeslant ». (F. V. Es) 95
Taal en Tongval. Tijdschrift voor de studie van de Nederlandse Volks- en Streektalen (1e afl.). (F. V. Es) 95
Theys (Constant). — Geschiedenis van Dworp (F. V. Es) . . 96
Ven (D. J. Van der). — Asselt aan de Maas (P. d. K.) . . . 96
't Beertje. Volkskundige Almanak 1949 (F. V. Es). . . . 122
Het Poppenspel. Tijdschrift 1e jg. (P. d. K.). 122-123
Ven (D. J. Van der). — De Bakkersboekjes van Zeelandia (P. d. K.) 123-124
Guiette (Robert). — Lancelot de Danemark. Drame du quatorzième siècle, traduit du Moyen-Néerlandais. (P. d. K.) . . . 124
Taal en Tongval (2e afl.). (F. V. Es) 160
't Beertje. — Volkskundige Almanak 1950 (P. D. K.) . . . 181
Cassiman (M. A.). — Waar ligt Scheldevelde? (G. Van Acker) . 181
Laan (Karel ter). — Folkloristisch Woordenboek van Nederland en Vlaams België. (F. V. E.) 182

Blz.

IN MEMORIAM.

Juul Filliaert (1890-1948). (Prof. P. De Keyser) 63-64
Mevrouw J. D'Haenens-Schoon (De Redactie) 94
Benoni Van Trappen (L. Verlodt). 110
Mevrouw L. Verlodt, geboren Alice Verspeurt (De Redactie) . 160
Prof. Dr R. Verdeyen (1883-1949). (F. Van Es) 179
Z. E. H. Dr Henri De Vis (1883-1949). (F. Van Es) . . . 180

BONDSLEVEN.

Inhuldiging van de Tentoonstelling « Pijp en Tabak » en eerste rokersprijskamp in het Museum voor Folklore te Gent . . 161
Verbroederingsfeest der Oost- en Westvlaamse Folkloristen te Brugge 170
Algemene Statutaire Vergadering van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen (L. Verlodt) 172

PERSONALIA.

Geboorte van Frank De Moerloose-De Keyser 92
Huwelijk van heer J. Colle met Mej. Chr. Huybrechts (L. V.) . 124
Huwelijk van heer R. Boes (L. V.) 124
Geboorte van Ilka Van Es (L. V.) 124
Huwelijk van Mej. Marie Smidts met heer Edw. Aerts (De Redactie) 160
Erehoofdman Ant. Verwaetermeulen 180
Tentoonstelling Ant. J. Van Hoecke 180

VARIA.

Buvé (Albert). — De Musea van Sint-Niklaas (Waas) . . 55-58
Redactie (De). — « Biekorf » jubileert ! 92
Oostvlaamse Folkloristische Bibliografie 111-120
Zeer belangrijk. Betaling der bijdragen 160

ILLUSTRATIES.

Portret van Eerw. Heer C. Duvillers . . . . rechtover blz. 1
Initiaalversiering: De Wetterse reuzen (Herm. Verbaere) rechtover blz. 73
Binnenstructuur der Reuzen. (J. Van der Elst) . . rechtover blz. 79
Binnenstructuur der Reuzen. (J. Van der Elst) . . rechtover blz. 80
Goliath en Gloria, de Reuzen van Wetteren . . . rechtover blz. 80
De Opkomst der Reuzen (Opname uit het massaspel Wetthra) . . . . . rechtover blz. 84
Het Wondere Kruis van Deinze . . . . . rechtover blz. 97
Ingang der tentoonstelling « Pijp en Tabak » . . rechtover blz. 161